

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pkf.II.20.226/2024/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a Stelzer Ügyvédi Iroda (eljáró: dr. Stelzer Viktor ügyvéd, cím) által képviselt kérelmező neve (cím) kérelmezőnek – a dr. ... bíró és dr. ... bírósági titkár által képviselt Fővárosi Törvényszék (cím) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel iránti nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 7.Pk.21.860/2023/12. számú végzése ellen a kérelmezett 13. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta a következő

végzést:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részében helyben hagyja.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 14 916 (tizennégyezer-kilencszáztizenhat) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A kérelmező mint felperes és 'alperes neve' alperes között házasság felbontása tárgyában 2019. január 21. napján indult a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróságon P.20.192/2019. számon, a későbbiekben P.20.989/2021. számon polgári peres eljárás.

[2] A kerületi bíróság a 2020. február 25-i perfelvételi tárgyaláson, miután az alperesi jogi képviselő egyeztetéseket javasolt, majd a kérelmező jogi képviselője felvetette a mediáció lehetőségét, a peres feleket közvetítői eljárásra kötelezte és az eljárást felfüggesztette. A kérelmező 2021. április 8-án bejelentette a közvetítői eljárás befejeződését azzal, hogy a felek megállapodtak a szülői felügyeleti jog gyakorlása, a folyamatos és időszakos kapcsolattartás és egyéb ehhez tartozó vállalások kérdéseiben és a gyermektartásdíjban megegyezés hiányában kérte a per folytatását.

[3] A 2022. szeptember 13-i perfelvételi tárgyalást a kerületi bíróság akként halasztotta el, hogy új tárgyalási határnapokként 2022. november 7. 13 óráját, 2023. január 19. 8 óra 30 percét és 2023. március 7. 8 óra 30 percét tűzte ki. A 2022. november 7-i tárgyalást a felek közös kérelmére elhalasztotta új tárgyalási határnap meghatározása nélkül azzal, hogy a perfelvétel lezárására, majd a kérelmező által előállítandó két tanú meghallgatására a már kitűzött 2023. január 19-i tárgyaláson kerül sor. A 2023. január 19-i tárgyaláson a perfelvételt lezárta, az egyik előállított tanút meghallgatta, majd a tárgyalást ezen kívül további két tanú meghallgatása céljából 2023. január 27. napjának 14 órájára halasztotta, egyidejűleg a 2023. március 7. napjára kitűzött tárgyalás kezdő időpontját 8 óra 30 perc helyett 14 órára tűzte ki azzal, hogy arra a tárgyalásra hívta fel a másik – az alperes betegség miatti távollétére tekintettel elő nem állított – tanú ismételt előállítását. 2023. január 23-án a peres felek arra hivatkozva, hogy az alperes, édesanyja betegsége miatt vidékre kényszerül utazni, közösen kérték a 2023. január 27-i tárgyalást elhalasztani, amelyet a kerületi bíróság 2023. május 9-ére halasztott el, és azon a tárgyaláson hallgatta meg az eredetileg a 2023. január 27-i tárgyalásra idézni tervezett – de a közös halasztás iránti kérelem miatt arra végül nem idézett – további két tanút. A 2023. március 7-ére kitűzött tárgyalást azonban megtartotta, amelyen a kérelmező által ismételt előállított tanú meghallgatását foganatosította.

[4] A per elsőfokon a 2023. június 15. napján megtartott tárgyaláson, a kérelmező jelenlétében kihirdetett ítélettel fejeződött be. Az elsőfokú ítélettel szemben a peres felek fellebbezést nem terjesztettek elő, ezért az 2023. szeptember 8. napján jogerőre emelkedett, amelyről a bíróság a feleket a 2023. szeptember 28-án kelt végzésében értesítette.

A kérelem és az ellenirat

[5] A kérelmező a kérelme szerint az eljárás elhúzódása miatt a 2019. február 21. és 2023. szeptember 28. napja közötti időszakra összesen 1680 nap figyelembevételével kérte a kérelmezettet 671 600 forint vagyoni elégtételnek a javára történő megfizetésére kötelezni.

[6] A kérelmezett az elleniratában a kérelem elutasítását kérte, ugyanis álláspontja a per számított időtartamából 809 nap levonása indokolt és az így figyelembe vehető időtartam nem haladja meg a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 6. §-ának (2) bekezdés b) pontjában megjelölt 36 hónapos észszerű időtartamot, így a kérelem elutasításának van helye.

Az elsőfokú végzés

[7] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 15 napon belül 497 200 forint vagyoni elégtételt és 131 572 forint perköltséget, ezt meghaladóan a kérelmet elutasította. Megállapította, hogy az eljárás során meg nem fizetett 14 910 forint eljárási illeték az állam terhére marad.

[8] A végzés indokolása szerint – a kérelemhez és ellenkérelemhez kötöttség folytán – a vagyoni elégtétel alapjaként a kérelemben megjelölt 2019. február 21. és a 2023. június 15. – a jogerőre emelkedésről értesítés helyett az utóbb jogerőssé vált ítélet kihirdetésének napja – közötti 1576 napot vette alapul, amelyből az elleniratban megjelölt időszakok közül a Pevtv. 15. §-a (3) és (4) bekezdésének alapján összesen 333 nap levonását találta indokoltnak.

[9] Nem találta indokoltnak levonni a közvetítői eljárásra kötelezés miatt a 2020. február 25. és 2021. április 8. közötti időszakot. Erre az időszakra nem teljesültek a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdésében foglalt feltételek. Az eljárás felfüggesztésére a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 124. §-a alapján került sor. A kerületi bíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:172. §-ának rendelkezése szerint kötelezte a szülőket, hogy a szülői felügyelet megfelelő gyakorlása és az ehhez szükséges együttműködésük biztosítása érdekében közvetítői eljárást vegyenek igénybe. A kommentár-irodalom felhívásával hangsúlyozta: a közvetítői eljárás igénybevételének szükségességéről nem a felek, hanem a bíróság dönt, ilyenkor nincs mérlegelési lehetőség az eljárás felfüggesztése tárgyában. Ebből következően az eljárás felfüggesztése, és az ezzel eltelt idő nem a kérelmező érdekkörében felmerülő ok. Másrészt a felfüggesztés időtartama nem szükségtelenül és nem az ügy előrehaladása nélkül telt el, hiszen a felek a gyermektartásdíj kivételével valamennyi, a perben vitás kérdésben megállapodást kötöttek.

[10] Részben találta levonhatónak a tárgyalás közös kérelemre elhalasztása miatt a 2023. január 27. és 2023. május 9. közötti időszakot. Utalt arra, hogy a bírói gyakorlat szerint a halasztás iránti közös kérelem a kérelmező érdekkörében felmerült, az eljárás előrehaladását nem szolgáló és szükségtelenül eltelt időtartamnak minősül. Mivel a kérelem közösen került előterjesztésre, ezért a Pevtv. 15. §-a (3) bekezdésének alkalmazásában az a kérelmező érdekkörében fennállónak tekintendő. Az eljáró bíróság azonban 2023. március 7-én érdemi tárgyalást tartott, melyen tanút hallgatott meg, azaz az eljárás haladt előre. Ezért a 2023. március 7. és 2023. május 9. közötti időszak már nem tekinthető érdemi előrehaladás

nélkülinek, szükségtelenül elteltnek, így csak a 2023. január 27. és 2023. március 6. közötti 39 nap levonása indokolt.

[11] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a kérelmet 1243 napban találta alaposnak, és a kérelmezettet a 372/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet 1. § (1)-(2) bekezdései alapján 400 forint napi összeg alapul vételével összesen 497 200 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte.

[12] A pernyertesség arányát a kérelmező javára 74%-ban határozta meg, és a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 83. §-ának (2) bekezdése alapján kötelezte a kérelmezettet a kérelmező a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. §-ának (1)-(2) bekezdései alapján megállapított ügyvédi munkadíja pervesztességére eső részének megfizetésére; a pervesztességéhez igazodóan a kérelmező terhén maradó összegen felül előzetesen megfizetett illeték visszatérítésére jogosultság meghatározásán túl a további eljárási illeték a kérelmezett az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. §-ának (1) bekezdés c) pontja és (2) bekezdése alapján fennálló személyes illetékmentessége alapján az állam általi viseléséről rendelkezett.

A fellebbezés és a fellebbezésre tett észrevétel

[13] Az elsőfokú végzés ellen a kérelmezett terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte annak a megváltoztatását és a kérelem egészében elutasítását.

[14] Nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon következtetésével, amely miatt a 2020. február 25. és 2021. április 8. napja között eltelt 409 napot nem vonta le a per számított időtartamából. Nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, amely szerint a kérelemmel érintett eljárás felfüggesztésének időtartama nem szükségtelenül és nem az ügy előrehaladása nélkül telt el. A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése kapcsán nem az bír jelentőséggel, hogy az időmúlást eredményező határozatot a bíróság mérlegelési jogkörében hozta-e a meg, hanem az, hogy a döntés a felek perbeli magatartásának, nyilatkozatainak a következménye-e, hiszen amennyiben igen, úgy az időmúlást szükségképpen a felek érdekkörében felmerült ok eredményezte. A Ptk. 4:172. §-ában rögzítettek szerint a bíróság indokolt esetben kötelezheti a szülőket, hogy a szülői felügyelet megfelelő gyakorlása és az ehhez szükséges együttműködésük biztosítása érdekében közvetítői eljárást vegyenek igénybe. Bár a jogszabály nem definiálja, hogy mely esetben indokolt a közvetítői eljárásra kötelezés, a normaszövegből és az idézett kommentár-irodalomból az tűnik ki, hogy az indokoltság a mediáció eredményességé-nek lehetősége esetén állapítható meg, amelynek alapvető feltétele a felek megegyezés iránti hajlandósága. A jogvitában érintett perben maguk a felek tették indokolttá és szükségessé a közvetítői eljárást azáltal, hogy annak elrendelését kérték egy egyezség megszületésében bízva. A megegyezés iránti hajlandóság megnyilvánulására tekintettel rendelkezhetett a perbíróság arról, hogy közvetítői eljárás igénybevételére kötelezi a feleket. A felek nyilatkozatai kifejezett akaratát okszerűen mérlegelve döntött a közvetítői eljárás szükségességéről, amelyre tekintettel a felfüggesztésből eredő időmúlás nem a bíróság, hanem a felek, így a kérelmező érdekkörében felmerült okra vezethető vissza. Az időmúlás jelentősen lerövidíthető lett volna a kérelmező által, amennyiben a közvetítői eljárástól elzárkózik.

[15] Nem értett egyet továbbá azzal sem, hogy a 2023. január 27. és 2023. május 9. között eltelt időszakot csak részben találta levonhatónak az elsőfokú bíróság. A felek halasztás iránti közös kérelmére tekintettel a perbíróság a 2023. január 27. napjára tervezett eljárási cselekményeket csak 103 nappal később, a 2023. május 9. napján megtartott tárgyaláson tudta foganatosítani, így a köztes időszak szükségképpen nem szolgálhatta az eljárás előrehaladását. Megállapítható, hogy a 2023. január 27. napjára tűzött tárgyaláson a perbíróság éppen azokat a tanúkat akarta meghallgatni, akiknek a meghallgatására a halasztás

miatt csak 2023. május 9. napján kerülhetett sor. Ebből következően a felek érdekkörében felmerült okra visszavezethetően a 2023. március 7. és 2023. május 9. napja közötti időszak is szükségtelenül telt el, ennek a levonása is indokolt.

[16] A kérelmező fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A másodfokú bíróság döntése

[17] Az ítéltábla fellebbezés hiányában nem érintette a kérelmet részben elutasító elsőfokú rendelkezést, a fellebbezést pedig a következők szerint nem találta alaposnak:

[18] Osztotta az elsőfokú bíróság azt az álláspontját az ítéltábla, hogy a bírósági közvetítésre tekintettel a per felfüggesztésének időtartama a per a Pevtv. 2. §-a szerinti időtartamába beleszámít.

[19] A per számított időtartamából levonásra a Pevtv. rendszerében csak azzal kapcsolatban kerülhet sor, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező, valamint a bírósági eljárást lefolytató bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az eljárás elhúzódásához és azt vizsgálja a bíróság – a kérelem és az ellenirat korlátai között –, hogy az alapul fekvő bírósági eljárás során volt-e olyan időszak, amely akár a kérelmező, akár a vizsgált bírósági eljárásban eljáró bíróság érdekkörében felmerülő elhárítható ok miatt szükségtelenül telt el. A kizárólag a kérelmező, illetve a bíróság érdekkörében felmerült elhárítható okok miatti levonásra egyrészt a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése, másrészt a (4) bekezdése ad jogszabályi alapot.

[20] Az előző következtetést a fellebbezésében a kérelmezett sem vitatta, azonban úgy értelmezte a per a bírósági közvetítésre tekintettel felfüggesztését, hogy az a felek, így a kérelmező érdekében állt és a bírósági közvetítéstől elzárkózással lehetett volna az így okozott szükségtelen időmúlást elhárítani.

[21] Ezzel az értelmezéssel az ítéltábla a bírósági közvetítés lényege folytán azonban nem értett egyet.

[22] A Pp. 124. §-ának (1) bekezdéséből következően ha a bíróság kötelező közvetítői eljárás igénybevételére kötelezi a feleket, ezzel egyidejűleg a peres eljárást felfüggeszti, a közvetítői eljárásra kötelezés és ebből következően a per felfüggesztése a bíróság döntési jogkörébe tartozik, annak a törvényi feltételei mérlegelése alapján történik az eljárás ideiglenes nyugvása, a döntésre a feleknek semmilyen ráhatásuk nincs. A Ptk. 4:172. §-a a döntés alapjaként valóban annak indokoltságát határozza meg, amely azonban még akkor sem azonosítható a Pevtv. fogalmi rendszere szerinti kérelmező érdekkörével, ha természetesen az eljárás gyors, hatékony, koncentrált befejezése minden perbeli szereplőnek – így a bíróságnak és értelemszerűen a feleknek is – érdekében áll. A perkoncentráció az egész polgári perrendtartás átfogó, irányadó alapelve, amelynek az eredményes megvalósulására törekvés mind a peres felek, mind a bíróság feladata. A jogalkotó a szülői felügyelet gyakorlásának rendezése körében a 2013. évi CCLII. törvény által bevezetett kötelező közvetítői eljárással a per lefolytatásának nagyobb hatékonyságát – a 2018. január 1-től hatályos Pp.-ben alapvető szinten is rögzített perkoncentráció mind teljesebb érvényesülését – kívánta előmozdítani. Ezt a célt a jogalkotó a polgári perekbe beépített, a bíróságnak az indokoltság mérlegelésétől függő döntése alapján lefolytatható alternatív vitarendezési úttal kívánta biztosítani és ezen eszközzel is elérni a jogvita az anyagi jogi igazságra törekvő és egyben koncentrált befejezését. A Pevtv. a vagyoni elégtétel csökkentését kifejezetten a kérelmező fél mulasztására kívánja visszavezetni, a polgári perrendi szabályozás által a per koncentrált befejezésére alkalmas eljárási eszközök igénybevétele miatti szükségszerű időmúlás nem adhat alapot a per számított időtartamából figyelmen kívül hagyásra és ezáltal a vagyoni elégtétel csökkentésére.

[23] Egyetértett ezen felül az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontjával abban is, hogy a kötelező közvetítői eljárás a jogvita elbírálása szempontjából egyébként sem tekinthető szükségtelenül elteltnek, hiszen a gyermektartásdíj kivételével a felek más kérdésekben megállapodást kötöttek, amely egyértelműen elősegítette a per hatékony lefolytatását. Megjegyzi azonban az ítéltábla, hogy az előzőekben kifejtettek alapján, amely szerint a kötelező közvetítői eljárás miatti felfüggesztés nem tekinthető a kérelmező érdekkörében felmerült oknak, a levonásra a megállapodás elmaradása sem adhatott volna alapot.

[24] Osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját arra nézve is, amely szerint a felek közös kérelmére halasztás miatt a 2023. március 7. és 2023. május 9. közötti időtartam figyelmen kívül hagyását nem találta indokoltnak.

[25] Helyesen hivatkozott a bírói gyakorlatra az elsőfokú bíróság annyiban, hogy a jogszabályi feltételek mellett a közös kérelem esetén a bíróságnak mérlegelési lehetősége nincs, a tárgyalás elhalasztásáról kell intézkednie, ekként az eljárás kizárólag a felek akaratából nem halad előre. Ezen eset a bírói gyakorlat szerint általában az eljárás közös kérelemre történő szünetelésével azonos elbírálás alá esik (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.083/2023/2.). Ugyanakkor a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése alapján nem mellőzhető annak a mérlegelése, hogy a kérelmező, valamint a pert lefolytató bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az észszerűnek minősülő időtartam meghaladásához (ekként: Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.064/2024/2.)

[26] A per sajátossága volt, hogy még a perfelvételi szakban a bíróság az egyes eljárási cselekmények biztosítására előre három különböző időpontban is tárgyalást tűzött ki és amikor a 2023. január 27-i tárgyalás elhalasztását kérték a felek, akkor annak ellenére, hogy a 2023. március 7. napi tárgyalást megtartotta, a tervezett eljárási cselekmények lefolytatására egy későbbi, 2023. május 9-i tárgyalást határozott meg. A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése a kérelmező érdekkörében felmerült, az eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam figyelmen kívül hagyását engedi, mint ahogy azonban arra az elsőfokú bíróság helyesen rámutatott, abból következően, hogy 2023. március 7-én érdemi tárgyalást tartott a bíróság, amelyen tanúmeghallgatásra sor került, az eljárás előrehaladt. Annak a következményei, hogy a bíróság alaki pervezetési jogkörében hogyan határozta meg az egyes eljárási cselekmények sorrendjét, a fél terhére nem értékelhetők. A 2023. március 7. és 2023. május 9. közötti időtartam nem határozható meg a felek közös kérelmére halasztás miatti eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartamként, annak levonására a törvényi rendelkezések nem adnak alapot.

[27] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének a fellebbezett részét a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 383. §-ának (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

[28] A másodfokú eljárásban a kérelmező nyilatkozatot nem tett, másodfokú költsége nem merült fel.

[29] Az Itv. 47. §-ának (1) bekezdése szerinti fellebbezési illeték a kérelmezett személyes illetékmentessége folytán a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Debrecen, 2024. július 4.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Gárdosi Judit s.k. bírő, Dr. Répássy Árpád s.k. bírő